

Registripõhise rahva ja eluruumide loenduse (REGREL) teine prooviloendus

Tulemuste lühiülevaade

Registripõhise rahva ja eluruumide loenduse (REGREL) teine prooviloendus toimus seisuga 31. detsember 2018 (v.a loendustunnused „amet“ ja „töökoha asukoht“, mille andmed on esitatud seisuga 31. juuli 2019).

Teise prooviloenduse eesmärgid

Hinnata loendustunnuste kvaliteeti

- Hinnata registripõhiselt moodustatud andmete täpsust, kooskõla, ajakohasust üksiktunnuste ja kohustuslike väljundkuupide kaupa.

Hinnata registripõhise loenduse metoodikat

- Kontrollida uute metoodikate (indeksite) toimimist.
- Võrrelda esimese ja teise prooviloenduse tulemusi.
- Kontrollida hinnangute põhjendatust.

Tulemused

REGREL-i teise prooviloenduse käigus moodustati loendatavate objektide kolm üldkogumit: rahvastiku, leibkondade ning perekondade ja eluruumide üldkogum. Tabelis 1 on esitatud prooviloenduse tulemuste alusel üldkogumite suurus.

Tabel 1. Üldkogumite suurus, REGREL-i 2. prooviloendus

Üldkogum	Suurus
Rahvastik	1 324 820 elanikku
Tavaleibkonnad	540 491 tavaleibkonda (345 966 perekonda)
Eluruumid	723 483 eluruumi (neist 543 417 asustatud)

Registriandmete põhjal moodustati kõik Euroopa Liidus 38 kohustuslikku loendustunnust. Peale nende moodustati kaks riigisiseste tarbijate jaoks vajalikku ja Eesti loendusel traditsiooniliselt mõõdetud tunnust: emakeel ning rahvus. Üldkogumite ja loendustunnuste moodustamiseks kasutati 25 andmekogu, kõige rohkem andmekogusid rakendati Eesti alaliste elanike üldkogumi määramiseks.

Esimesel prooviloendusel 2016 selgus, et leibkonna ja perekonnaga seotud tunnuste määramine üksnes rahvastikuregistri alusel ei taga vajalikku täpsust. Kahe prooviloenduse vahepeal arendati välja tuumpere määratlemise originaalne meetodika partnerlusindeksi abil. Täiustatud meetodika kontrollimiseks korraldati 2018. aastal leibkondade kontrolluuring (LEKU). Sellest selgus, et indeksi abil moodustatud tuumperede ja leibkondade jaotus on heas kooskõlas ütlustel põhinevate uuringuandmetega.

Kõigi 40 loendustunnuse kvaliteeti kontrolliti rahvusvaheliste näitajate alusel. Selgus, et tunnuste kaetus on väga hea (hinnang 5 – väga hea; 3 – rahuldav ja 1 – kasin, vt tabel 2). Ainult ühel tunnusel (eluruumi ehitamise aeg) oli puuduvate väärtuste osatähtsus suurem kui piiriks seatud 5%, kuid jäi alla 10%. Keskmise puuduvate väärtuste osatähtsus kõigi loendustunnuste korral oli 1,1%, mis on seniste Eestis toimunud rahvaloenduste tulemustest parem. Ka seostatavus, mis näitab kooskõla teiste uuringute ja eelmise loendusega, on üldiselt hea või väga hea. Seega võib kvaliteedinäitajate põhjal öelda, et teise prooviloenduse tulemused on head. Suur osa isikutunnuseid on saanud kvaliteedi koondhindeks „väga hea“, leibkonna ja perekonnaga seotud tunnuste koondhinne oli vähemalt „hea“ ja eluruumi tunnuste koondhinnete hulgas oli vaid üks „rahuldav“ hinne, ülejäänud olid „head“. Esimese prooviloendusega võrreldes on kõigi loendustunnuste kvaliteet märgatavalt parem.

Tabel 2. Üksiktunnuste kvaliteedikomponendid ja koondhinnang,

REGREL-i 2. prooviloendus

Tunnus	Puuduvad väärtused		Aja-kohasus	Võrreldavus		Seostatavus		Üldhinnang
	Määr, %	Hinnang	Moodustamise aeg	Vastavus definitsioonile	Hinnang	Mõõt <i>M</i>	Hinnang	
1. Isikutunnused								
Alaline elukoht	0,1	5	95	Registree-ritud elukoht	5	N/A	5	5
Sugu	0,0	5	120	Jah	5	N/A	5	5
Vanus	0,0	5	120	Jah	5	N/A	5	5
Seaduslik perekonnaseis	3,9	5	7	Jah	5	N/A	5	5
Sünniriik/-koht	0,0	5	75	Jah	5	N/A	5	5
Kodakondsus	0,0	5	7	Jah	5	N/A	5	5
Töökoha asukoht	0,2	5	148	Jah	4	1,22	5	4
Alaline elukoht aasta enne loendust	0,1	5	95	Jah	5	0,92	5	5
Hõiveseisund	0,0	5	148	Ühe päeva kriteerium	4	1,58	5	4
Amet	0,0	5	148	Jah	5	2,66	5	4
Majandustegevuse ala	0,7	5	148	Ei arvesta toimilaid	4	0,60	5	4
Tööalane seisund	0,0	5	148	Jah	5	0,34	5	5
Haridustase	1,0	5	84	Jah	5	N/A	5	5
Riiki saabumise aasta	0,3	5	120	Jah	5	N/A	5	5
Eluruumi kasutamise alus	4,2	5	30	Jah	4	2,81	5	4
Paikkond	0,1	5	95	Jah	5			5
Seisund leibkonnas	1,9*	5	120	Jah	4	1,83	5	4
Seisund perekonnas	Tule- tatud	5	120	Jah	4	1,64	5	4
Tuumperekonna tüüp	Tule- tatud	5	120	Jah	4	1,68	5	4
Tuumperekonna suurus	Tule- tatud	5	120	Jah	4	1,58	5	4
Tavaleibkonna tüüp	Tule- tatud	5	120	Jah	4	1,34	5	4
Tavaleibkonna suurus	Tule- tatud	5	120	Jah	4	1,36	5	4
Rahvus	1,3	5	75	Jah	5	N/A	5	5
Emakeel	1,4	5	7	Jah	5	N/A	5	5

Tunnus	Puuduvad väärtused		Aja-kohasus	Võrreldavus		Seostatavus		Üld-hinnang
	Määr, %	Hinnang	Moodus-tamise aeg	Vastavus definit-sioonile	Hinnang	Mõõt <i>M</i>	Hinnang	
2. Eluaseme andmed								
Elamistingimused	2,0	5	95	Jah	5	0,67	5	4
Eluruumi tüüp	0,0	5	95	Jah	5	0,21	5	4
Tavaeluruumide asustatus	0,0	5	95	Jah	5	7,31	1	4
Omandisuhe	3,2	5	30	Jah	4	2,80	5	4
Eluruumi elanike arv	0,0	5	30	Jah	5	0,74	5	4
Elamuüksuse kasulik põrandapind	1,5	5	30	Jah	5	0,91	5	4
Elamuüksuse tubade arv	1,7	5	30	Jah	5	0,65	5	4
Veevarustus-süsteem	0,4	5	30	Jah	5	8,40	1	4
Tualettruum	0,3	5	30	Jah	5	2,28	5	4
Pesemisvõimalus	3,8	5	30	Jah	5	3,45	3	4
Kütte tüüp	0,3	5	30	Jah	5	2,73	5	4
Eluruumid hoone tüübi järgi	0,0	5	30	Jah	5	0,58	5	5
Eluruumid ehitusaja järgi	6,2	3	30	Jah	4	1,59	5	3
Eluaseme asustustihedus, pind	Tuleta-tud	5	30	Jah	5	1,37	5	4
Eluaseme asustustiheduse, tubade arv	Tuleta-tud	5	30	Jah	5	1,47	5	4

Siiski jätkub töö kõigi andmekogude kvaliteedi parandamiseks. Uus rahvastikuregistri seadus (jõustunud 1. jaanuaril 2019, osaliselt jõustub 1. jaanuaril 2020) lahendab viibimiskoha aadressiga asutusleibkondade elanike ja õppurite elukohaga seotud mured, samuti võimaldab saada teavet teise elukoha kohta. Ehitusregistris parandatakse vanemaid andmeid. Töötajate registris jätkub ameti ja töökoha asukoha lisamine, mille tulemusena väheneb nende tunnuste puuduvate väärtuste arv. Seega on alust loota, et loendusmomendiks 31. detsembril 2021 on registrid veel parema kvaliteediga kui teisel prooviloendusel.

Eestis on olemas kõik eeldused korraldada 2021. aasta rahva ja eluruumide loendus täies ulatuses registrite põhjal. Teise prooviloenduse tulemuste alusel saab väita, et arvestades Eesti registrite üldiselt väga kõrget taset ja jätkuvat tööd nende kvaliteedi parandamisel, registrite head süsteemi, toimivat andmevahetuskeskkonda, statistikaametis välja töötatud metoodikat, algoritme ja tehnoloogiat ning teadmust, on kõik väljundtulemused täielikult kooskõlas rahvusvaheliste kvaliteedinõuetega.